

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

“Όραμα Παιδείας & Τέχνης: Ο Ι. Βαρβάκης και η εποχή του”

Στο πλαίσιο του ετήσιου μνημόσυνου που πραγματοποιείται κάθε χρόνο στη μνήμη του μεγάλου ευεργέτη Ιωάννη Βαρβάκη, το Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο οργάνωσε μετά την κατάθεση στεφάνων στον αδριάντα του στο Ζάππειο και στον τάφο του στο Α' Νεκροταφείο, την Πέμπτη 7 Μαρτίου 2013, εκδήλωση σε ειδική αίθουσα της Τράπεζας της Ελλάδος με τίτλο **Όραμα Παιδείας και τέχνης: Ο Ι. Βαρβάκης και η εποχή του.**

Το πυκνό ακροατήριο της εκδήλωσης αποτελείτο από δύο κατηγορίες κυρίως, τους μαθητές του Γυμνασίου και του Λυκείου του Σχολείου και τους αποφοίτους του Σχολείου.

Σε χαιρετισμό που απηύθυνε ο Γραμματέας του Συλλόγου των Αποφοίτων Δημήτρης Τζάνας, τόνισε ότι η οικογένεια του Βαρβακείου, δηλαδή από κοινού το Σχολείο με τους μαθητές και τους καθηγητές του, το Βαρβάκειο Ίδρυμα με τους οικονομικούς πόρους και οι απόφοιτοι, επιδιώκουν συντονισμένα τρεις βασικούς στόχους:

1. Την προβολή της προσωπικότητας του Ιωάννη Βαρβάκη που αποτελεί εξαιρετικό παράδειγμα προς μίμηση, ιδιαίτερα στην παρούσα φάση όπου τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς κυριαρχεί η κρίση σε πολλά επίπεδα. Η προβολή αυτή επιτελέστηκε με ξεχωριστό τρόπο τα τελευταία έτη, καθώς ο διακεκριμένος Έλληνας σκηνοθέτης Γιάννης Σμαραγδής δημιούργησε ένα ντοκιμαντέρ για τη ζωή του Βαρβάκη και την ταινία **Ο Θεός αγαπάει το χαβιάρι**, που προβλήθηκε ήδη με επιτυχία στην Ελλάδα και σύντομα θα κάνει και τη διεθνή πορεία της.
2. Τη θεσμική αναβάθμιση των Προτύπων Σχολείων που ήδη γίνεται πράξη. Με τους νόμους 3966/11 και 4072/12 επανήλθαν τα Πρότυπα Πειραματικά Σχολεία στη δημόσια εκπαίδευση, ενώ με την απόφαση της 20/2/2013 της Διοικούσας Επιτροπής των Προτύπων Πειραματικών Σχολείων, επανέρχεται η διαδικασία των εξετάσεων για την εισαγωγή μαθητών τόσο από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο όσο και από το Γυμνάσιο στο Λύκειο. Δημιουργούνται έτσι οι προϋποθέσεις να υπάρξουν πάλι άριστοι απόφοιτοι από τα Δημόσια Πρότυπα Πειραματικά Σχολεία που θα πρωταγωνιστήσουν σε όλους τους στίβους της ελληνικής κοινωνίας, όπως συνέβαινε και στο παρελθόν.
3. Την ανέγερση κτιρίου για τη Βαρβάκειο Πρότυπο Σχολή σε οικοπεδική έκταση 30 περίπου στρεμμάτων, ιδιοκτησίας του Βαρβακείου Ιδρύματος, αντάξιο της πάνω από 150 χρόνια ιστορίας της και προσφοράς στην ελληνική κοινωνία. Αυτός ο στόχος έχει επιδιωχθεί συστηματικά στο παρελθόν και θα συνεχίσει τα επιδιώκεται τα επόμενα χρόνια. Αισιοδοξούμε ότι αυτή τη φορά θα εκπληρωθεί, ώστε το Βαρβάκειο να αποτελέσει και πάλι τη ναυαρχίδα των δημόσιων προτύπων σχολείων της χώρας, όπως άλλωστε συνέβαινε τις προηγούμενες δεκαετίες κατά κοινή ομολογία των αποφοίτων όλων των παλιών προτύπων σχολείων.

Στη συνέχεια, ξεκίνησε το πρόγραμμα της εκδήλωσης που περιλάμβανε ομιλίες ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες διατηρώντας αμείωτο το ενδιαφέρον του ακροατηρίου μέχρι τη λήξη της. Ειδικότερα:

- Η φιλόλογος του Βαρβακείου Π.Π. Γυμνασίου Ελένη Γκίκα συντόνισε την παρουσίαση της ζωής του Ι. Βαρβάκη από πέντε μαθητές του Σχολείου, εστιάζοντας στη επιρροή που άσκησαν πάνω του πέντε μεγάλες προσωπικότητες της εποχής σε σχέση με την επιλογή του για ένθερμη υποστήριξη της Παιδείας : ο Νικηφόρος Θεοτόκης, ο Ιωάννης Καποδίστριας, ο Ανδρέας Κάλβος και ο Κωνσταντίνος Κούμας. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στην εμπνευσμένη ρήση του Θεοτόκη **ότι η Παιδεία ελευθερώνει το Γένος εκ της δουλείας του σκότους.**
- Ο μαθητής Γιάννης Γκίκας, πρόεδρος του 15μελούς μαθητικού συμβουλίου του Βαρβακείου Π.Π. Γυμνασίου ανέπτυξε μια εμπνευσμένη ομιλία εστιάζοντας στην ανάγκη επικέντρωσης στο ανθρωποκεντρικό περιεχόμενο της παιδείας και στη ανάγκη αναβάθμισης του ρόλου του δασκάλου, ώστε να επιτυγχάνει στην αποστολή του που οφείλει να είναι να γοητεύει και να εμπνέει το μαθητή του σε σχέση με την επιθυμία του για μάθηση.
- Η φιλόλογος του Βαρβακείου Π.Π. Γυμνασίου Μαίρη Μπελογιάννη αναφέρθηκε στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής στο χώρο των τεχνών και των γραμμάτων, αναλύοντας την επιρροή που άσκησαν στον Ιωάννη Βαρβάκη οι μεγάλοι Ρώσοι και Έλληνες λογοτέχνες της εποχής του (τέλος 18^{ου} και αρχές 19 αιώνα). Παράλληλα, ο διακεκριμένος ηθοποιός και απόφοιτος της Βαρβακείου Προτύπου Σχολής Δημήτρης Καταλειφός ανέγνωσε με το δικό του ξεχωριστό τρόπο στίχους από την Γυναίκα της Ζάκυνθος του Διονυσίου Σολωμού, προσωπικού φίλου του Ιωάννη Βαρβάκη, κατά την παραμονή του, τις τελευταίες ημέρες της ζωής του, στη Ζάκυνθο και από ποιήματα των Πούσκιν και Γκριμπογιέντωφ φορτίζοντας συγκινησιακά το ακροατήριο.
- Η εικαστικός Λιάνα Μιχαλάκη μίλησε για την ευτυχή συνάντηση της χορηγίας με την τέχνη, όπως αυτή εκπληρώθηκε από τις πολλαπλές χορηγίες του Ι.Βαρβάκη για την ανέγερση κτιρίων μοναδικής αρχιτεκτονικής αξίας στο Αστραχάν και το Ταγκαρόγκ (εκκλησίες, κωδονοστάσια, σχολεία κοκ) με αποτέλεσμα δικαίως να χαρακτηρίζεται μέγας μαικήνας των τεχνών για τη Ρωσία.
- Ο εξαιρετος μουσικοπαιδαγωγός Γιάννης Λυμπέρης του Βαρβάκειου Π.Π. Γυμνασίου, αναφέρθηκε στη μουσική και λαϊκή παράδοση στη Ρωσία στα τέλη του 18^{ου} αι. εστιάζοντας στη διαδικασία της γέννησης της εθνικής μουσικής συνείδησης και στο ρόλο των παραμυθιών που κατέχουν εξέχουσα θέση στη λαϊκή παράδοση, αποδίδοντας ευρηματικά με την κα Μπελογιάννη ένα χαρακτηριστικό από αυτά.
- Τέλος, ο ομότιμος καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Θεόδωρος Τάσιος, μίλησε με το δικό του ιδιαίτερο τρόπο για την προσωπικότητα του Ιωάννη Βαρβάκη, όπως αυτή αναδύθηκε στο κλίμα του νεοελληνικού διαφωτισμού. Ο Ι. Βαρβάκης, αν και αμόρφωτος, υπήρξε **διδάσκαλος του γένους** με το παράδειγμά της ζωής του, τόνισε. Με τα πεπραγμένα του **δίδαξε ήθος** (κάτι που είναι αδύνατο να γίνει με τη διδασκαλία): με τον τρόπο που πυρόπλησε την τουρκική ναυαρχίδα στο Τσεσμέ, θυσιάζοντας όλη την περιουσία του (το νεόδμητο πλοίο του δηλαδή) με πιθανότητα μόλις 1% (!)να επιβιώσει ο ίδιος. Μπαίνοντας μέσα στα σπίτια

των φτωχών και αναξιοπαθόντων για να επιληφθεί ο ίδιος για τα προβλήματά τους. Προσλαμβάνοντας Ρώσους εργαζόμενους στις επιχειρήσεις του (τους «ελευθερομισθωτούς») σε μια εποχή που ίσχυε η δουλοπαροικία στη Ρωσία και κτίζοντας λατρευτικούς ναούς για την εκπλήρωση των θρησκευτικών τους καθηκόντων. Και με μύριους ακόμη τρόπους με τους οποίους εκδήλωνε τη φιλαλληλία του... Πέτυχε έτσι η ζωή του να γίνει φωτοδότης για τις επόμενες γενιές εκπληρώνοντας με συγκλονιστικό τρόπο την υπαρξιακή αποστολή του και δικαιώνοντας όσους αντιλαμβάνονται ότι τα πεπραγμένα της ζωής οφείλουν να νοηματοδοτούν την ύπαρξή μας και πέραν του πεπερασμένου της φυσικής ζωής μας...

Αιωνία σου η μνήμη μεγάλε ευεργέτη μας...

Η εκδήλωση έκλεισε με την απονομή των βραβείων Τζουγανάτου, Σαρή και Νικόπουλου σε ιδιαίτερα διακριθέντες αποφοίτους του Π.Π. Λυκείου της Βαρβακείου Σχολής.